

2024

Webinar om Friluftsrådets rolle i fredningssager

5. februar 2024

Program

Fredninger generelt

Indflydelse

Dispensationer

Hørings svar

Konkret sag – kom gerne med eksempler

Fredninger i Danmark

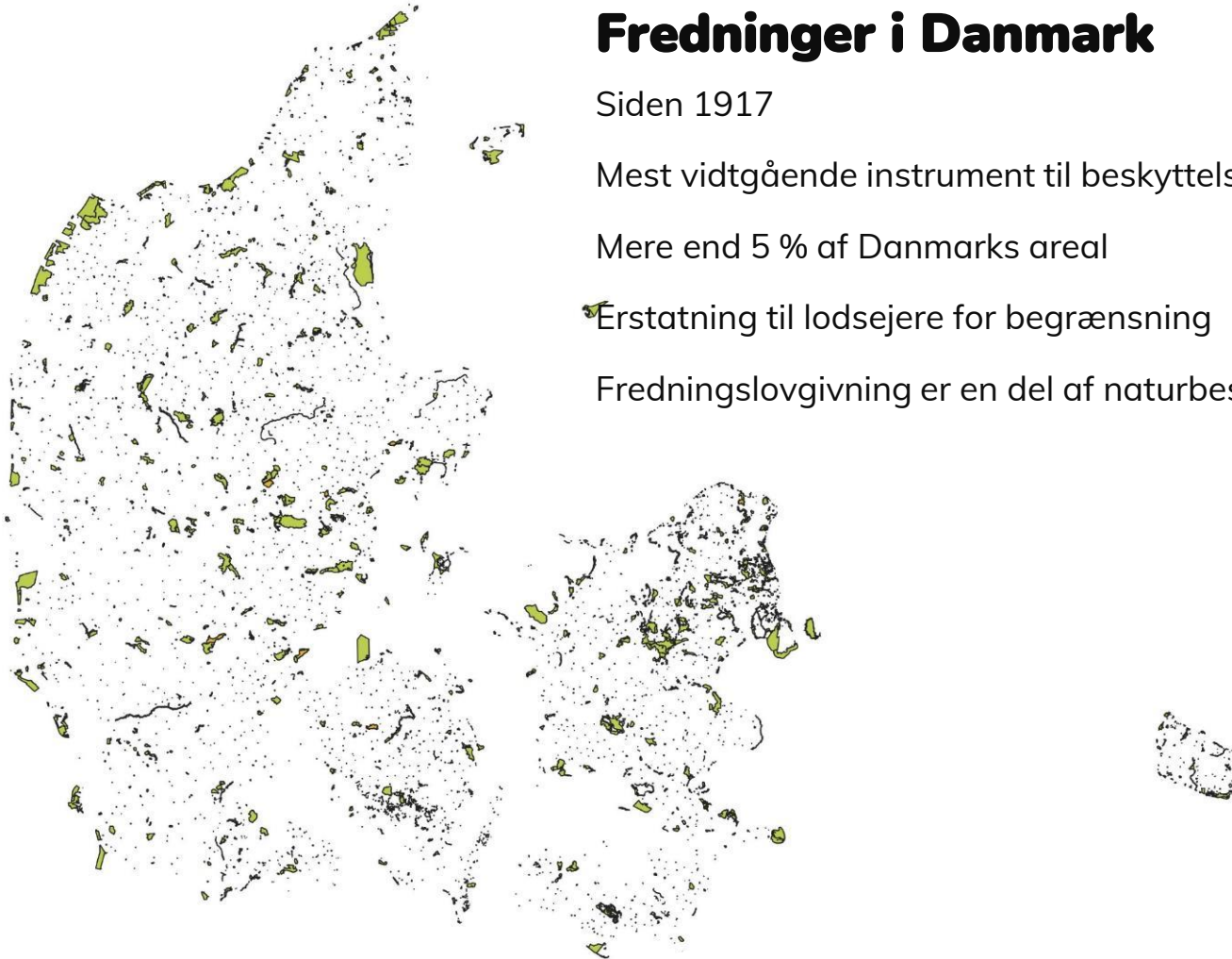
Siden 1917

Mest vidtgående instrument til beskyttelse

Mere end 5 % af Danmarks areal

Erstatning til lodsejere for begrænsning

Fredningslovgivning er en del af naturbeskyttelsesloven

Tænk på fredninger som et specifikt redskab hvis funktion er at beskytte natur, biodiversitet, landskab og offentlighedens adgang.

Det er vigtigt at Friluftsrådet er med i processen frem mod en fredning, men også fremadrettet, når der skal dispenseres.

Fredningsbestemmelser fortolkes bogstaveligt af fredningsnævn mm. Derfor er det vigtigt, at de også rummer friluftsliv fra første spadestik.

FREDNINGER I PRAKSIS

- En fredningssag hvor et naturområde eller et kulturlandskab søges beskyttet er i princippet en retssag.
- En dommer med særlige kompetencer i fredninger vurderer fredningsbestemmelser og lodsejerkrav (en fredningsssdomstol).
- En fredning indeholder paragraffer som i en lov.
- Der betales fuld kompensation for indskrænkninger som påføres en lodsejer.

Er der ikke fredet nok?

- Mange bevaringsværdige og sårbare områder truet af byudvikling eller ny vejføring, fx bynære grønne områder
- Fredninger kan bruges til at sikre pleje og genoprettelse af natur
- Fredninger kan bruges til at oprette eller sikre rekreative områder
- Give mulighed for at bevare fortidsminder og gøre dem tilgængelige med forbedret adgang
- Sikre store sammenhængende områder

Hvem kan frede naturen

Staten, Kommuner og Danmarks

Naturfredningsforening

Friluftsrådet siger ja tak til fredninger

Især når de omhandler mere og bedre adgang fx ved at sikre eksisterende stier og muliggøre etablering af nye stier.

Når de muliggør tilgængelighed på private ubebyggede arealer

De sidste år har der dog været tendens til adgangsbegrænsninger. Hold øje med det.

Vær med lige fra første spadestik

I bliver indkaldt –
Husk at deltage i
fredningsmøder

Vær proaktiv
Forbered
forslag til
forbedringer

Planlæg
hvordan
friluftslivet
sikres

Hvordan
sikres
fornuftigt
samspil
mellem
benyttelse og
beskyttelse

Ny fredning i Silkeborg

A close-up photograph of a person's hands holding a cluster of ripe blackberries. The person is wearing a green, textured knit sweater. The background is a blurred forest floor with green leaves and brown earth. The text is overlaid on the upper left portion of the image.

Kommunerne forvalter fredningerne og plejer naturen.

Kommunerne vurderer om et forhold kræver dispensation.

Friluftsrådet modtager 1000-1500 orienteringer om ansøgte fredningsdispensationer hvert år

Typisk ansøges om:

- tilbygninger
- nybygninger
- terrænændringer

Men vi ser også en del ansøgninger om:

- Naturgenopretningsprojekter
- Adgang til nødvendig naturpleje
- Rekreativ anvendelse
- Anlæg til forbedring af adgangsforhold

Juraen bag fredningsdispensationer

Naturbeskyttelseslovens § 50

Stk.1. Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Klage over dispensationer sker efter nbl. § 78. (stk. 3.)

De lokale Friluftsråd kan klage via sekretariatet.

Fredningsdispensationers forløb

En ansøgning sendes til kommunen

**Kommunen forbereder sagen og sender sagen
til Fredningsnævnet**

**Fredningsnævnet indkalder bemærkninger til
sagen**

Svar altid på Fredningsnævnets henvendelser

Tag helst på besigtigelse med Fredningsnævnet

**Påklag om nødvendigt til Miljø- og
Fødevarerklagenævnet**

Besigtigelser

Fremfør jeres synspunkter, som I måske allerede har sendt til Fredningsnævnet

Suppler med yderligere argumenter, hvis der er mere at sige.

Skab netværk, snak med DN

Husk det er en mulighed for dialog - lyt til hvad ansøgeren ønsker og overvej om I kan være med til at finde en løsning, som er foreneligt med både ansøger og fredningsbestemmelser

Meld fra i tide, hvis I ikke kan være repræsenteret!

Kom godt i gang

14 dage til at gøre benarbejdet

Hvad står der i fredningsafgørelsen/kendelsen?

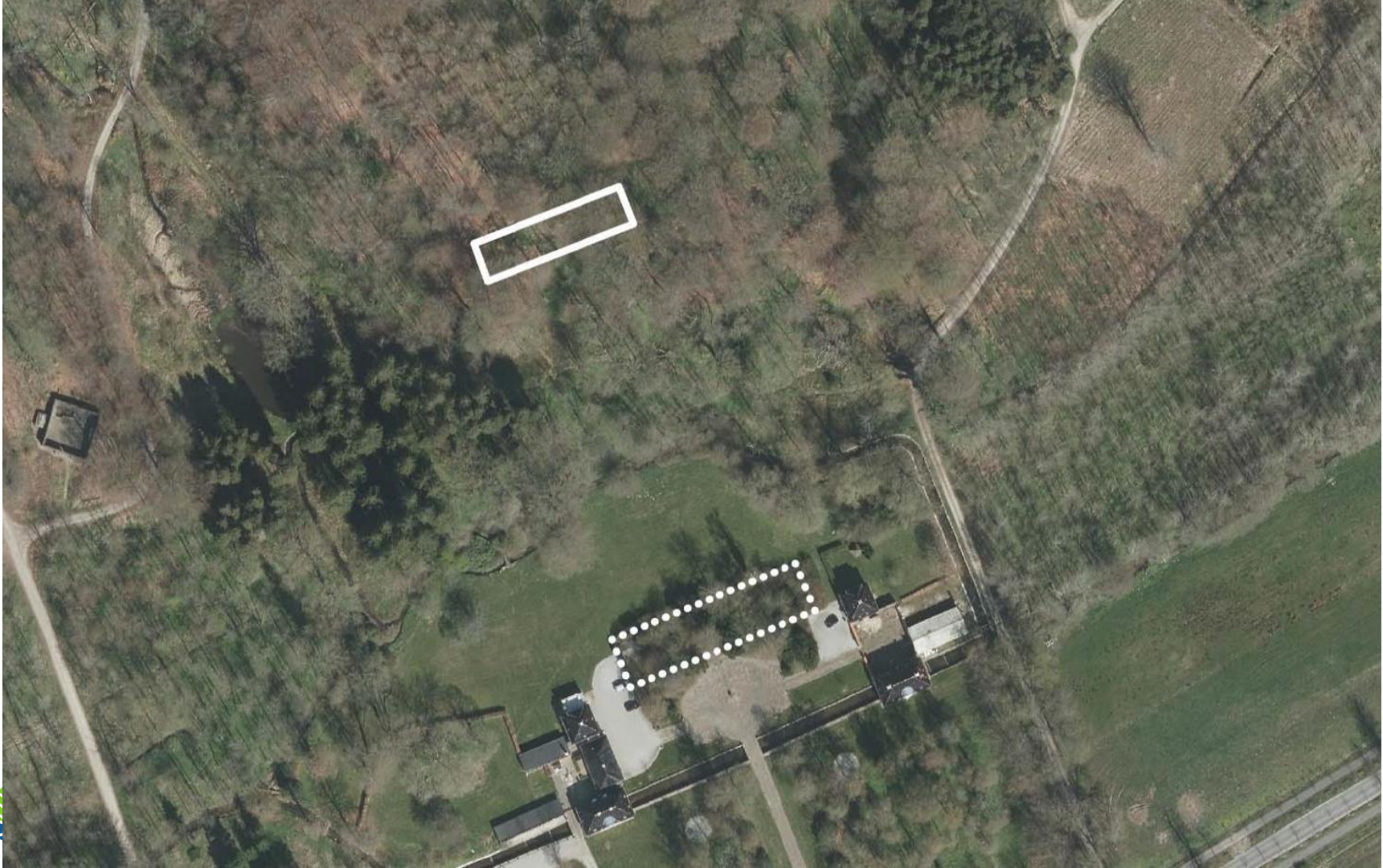
Se kritisk på ansøgningen:

Reglen om almindelig sund fornuft – er det rimeligt?

Friluftsrådet reagerer når det ansøgte kan have negativ indvirkning på mulighederne for at fuldføre friluftssinteresser.

Eksempel på sag i Odder

Figur 22 Rathlousdal 2020

Figur 23 Den fremtidige hovedbygning

Videregående afvigelse

- Fredningsnævnet vurderer hvornår det er en videregående afvigelse. Det kan for eksempel være:
 - Et hotel
 - En drive in
 - En golfbane
 - Et nyt slot
- En videregående afvigelse kræver en ny fredning
- En videregående afvigelse er; når noget strider imod fredningens overordnede formål og ikke kan rummes inden for sædvanlig dispensationspraksis

Hel eller delvis ophævelse af fredning

Hel eller delvis ophævelse af fredning er en videregående afvigelse som udløser en ny fredningssag.

Kan kun ske ved tungtvejende samfundsmæssige hensyn eller hvis fredningen i realiteten har mistet sin betydning

At der udarbejdes en anlægslov

Hvornår klager vi til MFKN?

Er der tale om en ren formandsafgørelse henlægges sagen oftest.

Overvej om en klage er berettiget:

- hvis der kan være uheldig præcedens som følge af afgørelsen fx at stier og veje nedlægges
- hvis det er en tidsubegrænset tilladelse
- hvis det er en tilladelse der æder sig ind på fredningen bid for bid fx udvidelser af eksisterende erhverv